

פולקלור הוא דרך על היבלת

אני מרגיש כשותף למה שקרה כבר חירות. איזו שאלה! הוצאתי את הנשמה בכחירות, אבל אינני שותף לאסטרטגיה. אין לי ספק שאילו היה שימעות מצליח — היינו מאמצים את עקרונות תיו. אבל אם הוא נכשל — הוא נכשל. הגיע לילה הבחירות. 11 בלילה הגיע ניתוח-הקלפיות הראשון (אין המדובר במידעם הטלוויזיוני, שפורסם שעה קודם לכן). בחצות כינס שימעות "שרינו" בתדרו במלון דן. ישבנו שם אולי רבע שעה. מה היה כבר לרבר? גד יעקובי ואני יצאנו. אחרי כך הצטרפו שחל ויעקב צור. אמרתי להם: "תברכו, שני אילוצים קיימים בבחירות האלה — אסור להסכים להקמת ממשלה שתכיל את אריק שרון, רפול ורפאל (איתן) וגנדי (רחבעם זאבי), ושרי-האוצר חייב להיות שולט".

"שימון", נאמר לי, בהקשר אחר, יותר מפעם אחת במהלך הראיונות האלה, "מעוניין לסכסך בינינו, ליצור מתח, חשדנות..."

אהבת גד או שינאת...

האם — כך שאלתי תוך כדי התנצלות בלתי מוסקת על התמימות — יכול להיווצר מצב שבו יעדיך פרס את אחד מהשלושה, או מישהו אחר, ויטפח יורש?

"פרס לא מילך אף-אחד" — נעניתי עליידי כל מי שיש לו יד ורגל בצמרת העבודה. פרס גם לא יותר כל-כך מהר...

שר בכיר אחד צייר שני תסריטים: או שפרס יגיע כאיש מוכה למרכז-המפלגה, שבו שתל היטב את אנשיו, ושם יתלונן: "מה רוצים ממני? אני מוכן בכלל להתפטר מחר בבוקר, אך האם זוהי השאלה על הפרק?" ויסחוף את המרכז בגל-אודה ובמחאות-כפיים סוערות, או שיגיע למרכז פרס קרבי, למוד-מילחמות, יכריז שעשו ממנו השעיר לעזאזל, יתחשב מעל הבמה, תוך כדי השמעת הערות סרקאסטיות — ויסחוף את המרכז בגל-אודה ומחאות-כפיים סוערות.

"שימון לא מסוגל לבנות יורש" אמרו כל הד"רים במפלגת-העבודה. בעבר לא הסתירו הב"כרים את קינאתם, כאשר שלח יצחק שמיר את דן מרידור לשליחויות לאומיות. "אצלנו זה לא יתכן!" פרס, בתייחסות רב, מבחינתו, מנע בכל דרך אפשרית מיעקובי, משחל ומגור להיות למ"ד דינאים. לשליחויות הוא השתמש בנערי, יוסי ביילק וגומרו נוביק, שלא היוו איום עליו (ועל אף-אחד אחר). היחס לפרס, חן מבחינת "השלי" שיה"ו והן מצידם של שרים אחרים בעבודה, מור-כב ממריאות, מטינה, אך גם מיראה מהלא-נודע. אחרי חודשיים-שלושה, שבהם פשטו הסיפורים שבהם תואר פרס כאיש מצוברח ומדופרס בתפקידו כשר-האוצר, שהוא שפוף ממפלגתו בב"חירות, אמר מישהו השבוע: "שימון לא חוסל! אני מכיר את האיש. נכון שהוא מצוברח, אבל כשהוא מריח איום..."

כשהוא מריח איום, הוא מקרב אליו לפתע פתאים — נראה שכלו כל הקיצים — את גד יעקובי, ומרחיק את שחל.

דיווחים על האינתיפאדה...

אז שחל, כולם יודעים, "עלה כיתה" והתמנה עליידי שימון כחבר הקבינט המדיני, שהיה אמור להיות פעם מצומצם.

היו דיווחים, ניסוחים מניסוחים שונים. "אז מה הוא מתרגש?" שאלו השבוע ארבעה שרים שונים. חלק מהם דווקא מכהנים בפורום ה"אכסקלוסיבים" הזה.

אחד מהם הרחיק לכת: "גו, הוא נידנד לשי" מון, איים עליו, הגיש אולטימטום. מה הוא ח"ו שב, שאנחנו לא יודעים! וכל זה בשביל לשבת במשך שעות ולשמעו דיווחים על האינתיפאדה: מי זרק אב פה, מי זרק אב שם..."

מי אמר: "לא מצפים לי בקרוב חיים קלים!" דווקא מוטה.

כריסה רחבה ומטוסים!

אז איך הם נערכים למירוץ? נכון, ניסוחיהם יעידו שאינם רציים, שאינם ממהרים. בכל זאת, מדובר על מועמדים שהתבשרו במשך זמן רב מדי, מכדי להותיר משהו לידי המיקרה:

לשחל, למשל, כך הדולף, יש ממש תוכנית-אב בעלת יעדים. הוראותיו שמות דגש על, "פריסה רחבה" אין הוא מפעיל מיקצוענים, כשהם שפ"רס הפעיל צוותים אמריקאיים, אבל אין זאת אומרת שימון מתייעץ עם מיקצוענים.

ליעקובי יש ארבעה-חמישה פורומים שונים, שעם חבריהם הוא נפגש בקביעות. סדר-הגודל של הפורומים האלה מוערך בכ-300 אנשים, ש-איים נפגשים ביחד. פעם נפגש יעקובי עם 150, פעם — עם 50.

המונחים, מתנה יעקובי" או "מחנה שחל" עד-יין אינם בשימוש יומיומי, ועדיין קשה למתוח גדרות סביב המחנות. שניהם מקבלים חברי-מיפלגה לשירות-נפש.

לגור, המשתמש במונחים מתחום הטיס לתי-אור המירוץ, יש בעיני חריפה בקרב המיזרחים. "הוא לא מתקבל שם טוב!"

מדבר בפטרונות מהולה בחיבה על גור. וגם גור מדבר בחיבה על גור.

בעת הרכבת הממשלה פירסם גור ששחל הציע לו לכהן כשר-ביטחון "אצלו". גור עשה מזה חגיגה בתיקשורת.

הסיפור שמאחורי הקלעים: ירון רן, איש-שחל המכונה "שחל הקטן", פנה לאבנר רגב, איש-גור, והתעניין אם יאיות גור לכהן כשר-בי-טחון בממשלה של שחל. גור התמוצץ מצחוק, לדבריו, וענה באמצעות העיתונים. שחל קרא את העיתונים והתמוצץ, לדבריו, מצחוק על הד-רג שבו התנהלו העניינים.

משנפגשו השניים, שאל שחל את גור בקרי-צה: "אז אתה רוצה, או לא רוצה, להיות שר-ביטחון?"

גור פיסס את הקריצה וממשיך לצחוק עד עצם היום הזה.

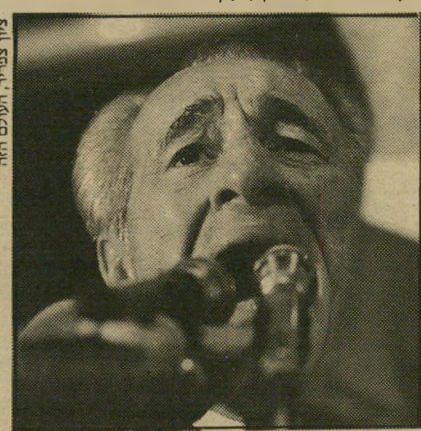
זהירות, שבו!

שלל התסריטים לקראת 1992 מתעכבים ב"1990 — העיתוי המיועד של הוועידה בהא-הידי-עה.

בפורום חגיגי זה תיערך ההתמודדות בין יע-קובי לבין שחל לבין גור. אולי גם פרס לא יותר ויטער, אולי ינסו גם מי שסיכוייהם פחותים.

כל המרואיינים העריכו ש, שימון לא ירים יד-יים! ועדיין אין להקל ראש בכוחו ובניסיונו ה-פוליטי-מאניפולטיבי.

הנה תסריט נוסף, שטרם פותח: פרס, המעונ-יין למנוע התמודדות בוועידה, ינסה להביא ל-משבר ממשלתי על רקע מדיני, כבד", יפוצץ את הקואליציה על רקע עקרוני.

מה אם לא יעלה הדבר בידו? איך יגיבו המת-מודדים למיניהם, אם — למשל, סתם בשביל ה-תרגיל המחשבתי — יבקש פרס מליכה חריש לב-טל את תפקיד יושב-ראש המפלגה, "מפני שזהו תפקיד מיותר?"

אם לא יהיה קיים תפקיד ה"יר", לא יהיה על-מה להתמודד ב-1990.

לא נעים, אבל מבריק. מי שהתחילו במירוץ לקראת הוועידה ייתפסו כשמיכנסים מופשלים מטה. המאבק יידחה אז ל-1992, כשהיה צורך החליט מי יעמוד בראש הרשימה לכנסת, ושימ-עון ירוויח עוד שנתיים.

ריגול תעשייתי

"את יודעת ש... (שמו של אחד מהשלושה) הזמין 300 אנשים, והגיעו בקושי 130! צהל לעב-רי אחד מ, שרינו" לפני כמה שבועות.

אם זה המצב בין "שרינו", בכלל, לא כל שכן בין שלושת המועמדים. שלושתם הבחינו באנ-שים שישיבו ורשמו להם רשימות בכנסים שער-כו באחרונה: לא רשמו את הסיסמות שהופרחו אל חלל האולם, כי את מי שהגיעו לשם, מי ומי במחנה היריב.

אחד מהשלושה חושב שחלק מ, הרושמים" הם מטעם פרס. רק שימעות מאורגן כל-כך... לעיתים, ניתן למצוא את אותם הפרצופים —

בדיוק — בכנסים של יעקובי, שחל וגור. "יום אחרי פרום שערכת, קיבל אחד המש-תתפים שיחת-טלפון משר אחר (אחד מהשלו-שה)... התלונן אחד מהם, "אני יודע! הוא מרגל אצלי! הוא ממש מחזיק אצלי מודיעין! אני אצלו! זה נגד הטבע שלי!"

באורח מיקרי או פחות-מיקרי, אין שלושת המועמדים — יעקובי, שחל וגור — מכהנים בתפ-קידים בכירים בממשלה, זו הפעם השניה.

מספרים כי סמוך לסיום כהונתה של הממש-לה הקודמת, עוד העז פרס לדרוך על יבלת ולפ-לוט לעבר יעקובי: "בקדנציה הנוכחית לא הר-אית מי-יודע-מה כושר-ביצוע..."

במערך של האומרים שפרס מן הסתם קיילל את עצמו לשעם הנגבתו הזועמת של יעקובי: "איך אתה מעז? נתת לי תפקיד ביצועי! איך אני יכול להוכיח כושר-ביצועי בתפקיד לא-ביצועי? אני מזהיר אותך שלא לחזור על זה שנית!"

דפי השומר

"מה דעתך על רפי אדרי?" נשאלו שני שרים במיסגרת מלאכת הרכבת הממשלה. השרים לא נשאלו לדעתם על החבר אדרי באופן כללי, אלא על האפשרות, "להעלות אותו כיתה" ולמנות אותו כשר בממשלה.

קשה לומר שהשרים יצאו מגדרם. אחד התב-טא באורח מתוחכם שחייבת להיות אשה בממ-שלה, אחרי כהונתה של שושנה ארבל-אלמוזלי-נו בממשלה הקודמת. השני העוותו שלא היו בשליטת.

סוף טוב, הכל טוב — אדרי הגיע לממשלה. מי שאירגן את חגיגות, השר המארוקאי הראשון" לא שכח מי היטיב עימו. בישי-בות, "שרינו" השבועיות הוא מתחרה עם שר-החקלאות אברהם (כצלה"ה) כץ-עוז, שאף הוא עלה כיתה. שניהם מתחרים זה בזה בשמירה על שימון מפני הזאבים הרעים (יעקובי, גור, קצת שחל, לפעמים יצחק רבין). גם יוסי ביילק אינו מגיע לקרסוליהם.

"אווה, ספרד!"

פרס פוחד מפני עצם הרעיון של גידול יור-שים. כל יורש פוטנציאלי הופך מייד אויב. כש-התפטר מוטה גור מהממשלה הקודמת, הציע משה שחל להציע את מצרת המיפלגה. השמות שהועלו לפני פרס כדי למלא את מקומו של גור היו: ח"כ דוד ליבאי (דווקא חביבו של פרס), האלוף אציק מרדכי (אז היה האנדר-דוג של פרשת השב"כ) ושלמה ברץ-עמי — שגורי ישראל בספרד, הנחשב שם ככוכב-תיקשורת. איזכור שמו של ברץ-עמי באוזני פרס אינו מומלץ מאז. פרס אינו מתנגד לסיפורים של הצלחה, בת-נאי שיישאו בצבא, בספרד, הרחק ממנו.

הערבים יכולים לחכות!

אכן חל שינוי ביחסו של שימעות פרס כלפי "המועמדים". השיטה היא עתיקת-יומן, עוד מימי רומא: "הפרד ומשול".

אין הוא מעוניין בהצלחת אחד מהשלושה כר-גע. לגבי גור, המכון כשר-בליתיק, אין לו בע-ייה. מיעקובי, הממונה על התיקשורת, הוא חר-שש, ועוד יותר משחל, הממונה על משרד-האנר-גיה, שהוא משרד ביצועי. שחל העלה את מחירי-הדלק מבלי להיוועץ בו, ועורר, כמובן, סערה. הסיפור הבא ממחיש את המצב:

"שרינו" דנו בניחותא בנושא הערבי. סוכם ש-שחל יטפל בנושא, ושייסי גינת, המתמחה בו, יר-עבר ממשרדו של כץ-עוז למשרדו של שחל. עברה תקופה, ודבר לא נעשה. חיים בר-לב התעניין: "מדוע לא מסיימים את העניין הזה?"

גם עזר וייצמן החרה אחריו, ואז גילה פרס הת-חשבות נדיה ויחס חברי, ואמר: "לשחל יש בע-יית זמן..."

שחל דווקא התעקש שימצא את הזמן הדרוש, אך הוסיף: "אבל שימעות, אם חזרת בך..." "כן" קצף פרס על המציאה, "נתכה עד שמיכה (חריש) ייכנס לתפקידו (כמוזכ"ל המיפלגה)". חריש הוא איש חרוץ. חוץ מזה, הוא נמנה על חביבו פרס.

צחוק, צחוק!

היחסים בין השלושה שחל-יעקובי-גור הם מורכבים. מכיוון שששתמן עימות עתידי בין שחל לבין יעקובי, כשגור מפגר מאחוריהם (לפי שעה) מדבר יעקובי במין חיבה על גור. שחל

יעקובי אמר אז: "צריך להתחיל מייד לרבר על ממשלת ליכוד-מערך, כלי הדתים!"

שחל העלה מייד את שאלת האח-ריות. אמרתי לו: "עוזב זאת לעוד חצי שנה" שחל חשב אז שגלך לאופוזיציה. למחרת בבוקר, בשעה 9, באתי למי-פלגה, עברתי אצלי וייצמן ובייני: (אב-רהם שוחט, איש מתנה-רביני) והודעתי להם: "תברכו, אלה הם האילוצים: בשום אופן ופנים לא הולכים לאופוזיציה!"

טילפנתי לך מרידור וביקשת: "אל תמהרו!" הוא טילפן אלי למחרת וריבר דברים ברור דומה.

מאותו הבוקר היה לי ברור שתקופה הסתיימה. התחלתי לנהל עשרות שי-חות. לרוב האנשים לא היה ספק שהס-תיימה תקופה, שמתחילה תקופה. אחרים אולי הבינו אותי אז: "מה פת-אום קואליציה? השתגעית? אתה רוצה לעזור לפרס ולרביץ להישאר?"

ואני חשבת: "אז מה אם ננצח אר-תם עוד שנה-שנתיים? מי אמר שהחיים הם כלי בעיות?"

שבוע אחר הבחירות טילפנתי לשי-חל, והצעת שניפגש. הוא היה עסוק במכון הנפט (ברמת-איב). הזמנתי שי-יקפוץ אלי הביתה (באפקה). אמרתי לו: "עכשו אני יכול לרבר. אני אומר לך — התחילה תקופה חדשה. ב-1992 תהיה מנהיגות חדשה!"

יומתי גם שיחות עם יעקובי, ברעם וצור, כן, צור. זאת אומרת: שחל זימן אותו ללישכתו, ושם נערך המיפגש. משרת המיפגשים היתה להסכים ביני-נו: "הבה לא נאכל זה את זה בשנה, שנה וחצי הקרובות (עד למועד המשוער של הוועידה)". לכולנו היה ברור שההנהגה הנוכחית לא תעמוד בראש המיפלגה בעוד ארבע שנים.

מצחיק, אנשי רבין טענו: "אל תשי-מו את פרס ורביץ בכפיפה אחת" אבל לא ניתן להתעלם מכך שבשנתיים ה-אחרונות הם היו השניים היחידים ש-ריברו זה עם זה.

שמעת שרצו להזעיק את חיים צדוק או מישהו מוקני-המיפלגה יצחק נבו? אני שומע זאת ממש. בעצם בראתי על-כך גם באחד העיתונים, ברכי ארצה מארצות-הברית. ישבתי במטוס וקרא-תי: "נבו! שחל!"

רק הגעתי ארצה, טילפנתי למיכה חריש ואמרתי: "אף-אחד! אתה נבחרת לשקם את המיפלגה. רוצה עזרה? נבקי-שה, אבל רק אתה!"

שאף-אחד לא יחפש לי פיתרונות ביניים, ויתחבט מאחורי הסינור של השני?

"אני מוכן

להצבעה מחר!"

מזמן אמרו לי תברים: "מוטה, אתה הייב להקים מאחוריך קבוצה קטנה של אנשים" אז זימנתי קבוצה כזאת לאיזמן, ערכתי כנס.

בעצם התחלתי להיערך מיום השי-שי המפורסם — היום שבו כינס אותנו שימעות לחתום על ההסכם עם אגודת-ישראל.

היה ברור אז לכולנו שלא הצלחנו להקים ממשלה. היה לנו ברור גם שה-הסכם הזה הוא דבר שלא-ייעשה. קמתי ואמרתי: "שימעות, איבוע שנים ששרתנו אותך. מעכשו — זה לא יהיה כך. אתה חייב להבין שרברים השתנו..."

כותי בתחום זה? הטינה חיש כי לא תגרום לי להפ-ריע בשנה וחצי הקרובים, אבל את הע-בודה בשטח כבר התחלתי. מהרגע של ניסיון-ההרחקה. לא לוקח לי זמן רב כדי

הותירה בי טינה כלפי שימעות. זה פשוט מצחיק. דווקא בייכתי את שחל (שנכנס במקומו לקאבינט), אבל מה, מכיוון שאני לא בקאבינט, יש לי פחות ניסיון צבאי ומדיני? זה מוריד מסמך

אז, כנראה, הוא החליט שכדאי להשאיר אותי מחוץ לממשלה, שאולי, חלילה, אני מתכוון ברצינות. אז תני לי לספר לך משהו: אני מתכוון ברצינות! העובדה שלא הוכנסתי לקאבינט

את השלב הנוכחי שלי אפשר להג-דיר כה-תארגנות עקה. אני היציה לקרב תהיה בוועידה. קט"א, אינני חר-שב שיש מתיחות נוראית ביני לבין יע-

החלטי.